

Stanowisko Zarządu wraz z opinią Rady Nadzorczej SKOTAN S.A. odnoszące się do zastrzeżeń wyrażonych przez firmę audytorską w raporcie z przeglądu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego SKOTAN S.A. obejmującego okres od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2018 r.

a) wskazanie wpływu, w ujęciu ilościowym i jakościowym przedmiotu zastrzeżenia na półroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w tym na wyniki oraz inne dane finansowe, z przedstawieniem w każdym przypadku oceny istotności

W związku z zastrzeżeniem firmy audytorskiej (4AUDYT sp. z o. o.) dotyczącym istotnej niepewności co do kontynuacji działalności przez SKOTAN S.A. (Jednostka dominująca, Spółka, Emitent), jak również przez dwie z trzech jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, to jest Alchemia - Ester Sp. z o.o. oraz Omega 3 Sp. z o.o. w okresie kolejnych 12 miesięcy od dnia bilansowego z uwagi na:

- skonsolidowaną stratę finansową poniesioną przez Grupę Kapitałową, w tym również straty finansowe poniesione przez wszystkie jednostki zależne oraz Jednostkę dominującą w przeglądany okresie oraz w roku ubiegłym,
- ujemny kapitał własny Jednostki dominującej oraz dwóch jednostek zależnych, tj. Alchemia - Ester Sp. z o.o. oraz Omega 3 Sp. z o.o. na dzień 30 czerwca 2018 r.,
- ryzyko utraty płynności wynikające z obowiązku wykupu obligacji w 2018 roku i w latach następnych przez SKOTAN S.A.,

jak również z uwagi na fakt, iż utrata płynności przez Jednostkę dominującą może stanowić zagrożenie kontynuacji działalności przez wyżej wymienione jednostki zależne,

Zarząd Spółki stoi na stanowisku, iż prawdopodobieństwo materializacji wskazanego ryzyka utraty możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę oraz wymienione jej jednostki zależne może znacząco zmaleć w perspektywie II półrocza 2018 roku z uwagi na zdarzenia, jakich Zarząd spodziewa się w tym okresie. Jednocześnie Zarząd podziela opinię firmy audytorskiej, iż utrata płynności przez Jednostkę dominującą może stanowić zagrożenie kontynuacji działalności przez Alchemia - Ester Sp. z o.o. oraz Omega 3 Sp. z o.o.

Zgodnie z informacją zamieszczoną przez Zarząd w opisie zasad przyjętych przy sporządzaniu śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sprawozdanie to zostało sporządzone przy zachowaniu zasady kontynuacji działalności przez spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej w okresie co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego. Warunkiem kontynuacji działalności Grupy jest uzyskanie dodatkowego finansowania w 2018 roku. Dotyczy to kontynuacji podjętych działań w zakresie sprzedaży aktywów niepracujących w spółce zależnej Skotan-Ester sp. z o.o. (nieruchomość inwestycyjna 5,58 ha), które zgodnie z założeniami Zarządu docelowo zasilą w środki finansowe SKOTAN S.A. jako jednostkę dominującą w Grupie Kapitałowej, jak również planowanych kolejnych emisji obligacji w celu krótkoterminowego finansowania Spółki oraz planowanego ponownego przedstawienia Akcjonariuszom Spółki koncepcji podwyższenia kapitału i emisji nowych akcji i/lub obligacji zamiennych na akcje Emitenta.

W dniu 28 lutego 2018 r. Zarząd Spółki dokonał przydziału obligacji imiennych serii I. W ramach emisji zostało przydzielonych 10 obligacji imiennych serii I o wartości nominalnej 100.000 PLN każda i o łącznej wartości nominalnej 1.000.000 PLN. Data wykupu obligacji to 28 lutego 2019 r. O ww. emisji Spółka informowała w raporcie bieżącym 6/2018 z dnia 28 lutego 2018 roku.

W dniu 24 maja 2018 r. Zarząd dokonał przydziału obligacji imiennych serii J. W ramach emisji zostało przydzielonych 10 obligacji imiennych serii J o wartości nominalnej 100.000 PLN każda i o łącznej wartości nominalnej 1.000.000 PLN. Cena emisyjna obligacji jest równa wartości nominalnej. Data wykupu obligacji to 31 grudnia 2019 roku. O emisji obligacji serii J Emitent informował w raporcie bieżącym 10/2018 z dnia 24 maja 2018 roku.

W dniu 29 sierpnia 2018 r. (po dniu bilansowym) Zarząd dokonał przydziału obligacji imiennych serii K. W ramach emisji zostało przydzielonych 10 obligacji imiennych serii K o wartości nominalnej 100.000 PLN każda i o łącznej wartości nominalnej 1.000.000 PLN. Cena emisyjna obligacji jest równa wartości nominalnej. Data wykupu obligacji to 31 grudnia 2019 roku. O emisji obligacji serii J Emitent informował w raporcie bieżącym 10/2018 z dnia 24 maja 2018 roku.

Zaistniałe powyższe zdarzenia miały znaczący wpływ na utrzymanie płynności Spółki i Grupy Kapitałowej w 2018 roku do dnia wydania niniejszego stanowiska i łącznie z planowanymi działaniami dotyczącymi dodatkowego finansowania w przypadku ich powodzenia pozwolą w ocenie Zarządu na kontynuację działalności Grupy w perspektywie co najmniej kolejnych 12 miesięcy.

Z uwagi na to, że zastrzeżenia firmy audytorskiej dotyczyły przyjętego założenia kontynuacji działalności przez Spółkę i jej dwie jednostki zależne, tj. Alchemia - Ester Sp. z o.o. oraz Omega 3 Sp. z o.o. w okresie co najmniej najbliższych 12 miesięcy wykazanie wpływu ilościowego zastrzeżeń na wyniki i dane finansowe Spółki i wymienionych jej jednostek zależnych wymagałoby sporządzenia przez nie sprawozdań finansowych metodą likwidacyjną, która polega na oszacowaniu możliwej do uzyskania wartości wpływów ze sprzedaży w trybie pilnym poszczególnych składników majątku i pomniejszeniu jej o wartość zobowiązań i koszty likwidacji spółek. Z uwagi na to, że mimo dostrzeganego ryzyka utraty płynności i zagrożenia kontynuacji działalności Jednostki dominującej oraz dwóch wymienionych jednostek zależnych, Zarząd Emitenta nie przewiduje na chwilę obecną likwidacji tych spółek z uwagi na podejmowane cały czas działania w celu utrzymania prowadzonej przez działalność, w tym w szczególności działania, o których mowa w niniejszym stanowisku, spółki te nie sporządzały sprawozdania finansowego metodą likwidacyjną i Zarząd SKOTAN S.A. nie dysponuje informacjami finansowymi odpowiadającymi zastrzeżeniu firmy audytorskiej. W obecnej sytuacji finansowo-ekonomicznej Grupy Kapitałowej SKOTAN sporządzenie ww. informacji mając na uwadze stanowisko Zarządu dotyczące możliwości kontynuacji działalności Spółki i Grupy Kapitałowej, nie jest na chwilę obecną w ocenie Zarządu uzasadnione z uwagi na związane z tym wysokie koszty i obciążenie organizacyjne.

b) przedstawienie podjętych lub planowanych przez Emitenta działań w związku z zaistniałą sytuacją

Zarząd Spółki wyjaśnia, iż pomimo istotnych przesłanek wskazujących na ryzyko utraty płynności finansowej i zagrożenia kontynuacji działalności Spółki i dwóch z trzech jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej - Alchemia - Ester Sp. z o.o. oraz Omega 3 Sp. z o.o., podjął szereg działań restrukturyzacyjnych, mających na celu pozyskanie środków finansowych jako następstwa transakcji gotówkowych w zamian za częściowe lub całościowe przejęcie kontroli nad możliwością wykorzystania osiągniętych wyników prac badawczo-rozwojowych Spółki oraz z tytułu zbycia nieruchomości inwestycyjnej w spółce zależnej Emitenta. Transakcja zbycia nieruchomości planowana jest w 2018 r. Wartość nieruchomości została zaktualizowana i oszacowana przez uprawnionego rzeczoznawcę na minimum 2 513 tys. zł. Środki uzyskane ze zbycia nieruchomości zgodnie z założeniami Zarządu docelowo zasilą w środki finansowe Jednostkę dominującą.

Na ograniczenie prawdopodobieństwa utraty płynności finansowej ma też wpływ fakt, iż Zarząd Spółki w ciągu 2017 r. i 2018 r. podejmował działania w celu przedłużenia terminów wykupu wyemitowanych obligacji (serie: C, D, E, F) oraz dokonywał emisji kolejnych serii obligacji (serie: E, F, G, H, I, J, K).

Jednocześnie Zarząd planuje kolejne emisje obligacji w celu krótkoterminowego finansowania potrzeb bieżących Spółki.

Rozwijając działalność handlową w obszarze produktów paszowych Jednostka dominująca stara się o dotarcie do rynków wysokiej specjalizacji produktowej, głównie w Europie Zachodniej. Jednostka dominująca podjęła działania w tym zakresie na rynku Niemiec, Szwajcarii, Francji a także za pośrednictwem dystrybutorów na rynku Wielkiej Brytanii i w Krajach Nadbałtyckich. Drożdże paszowe Yarrowia Lipolytica dzięki procedurze podjętej przez Spółkę w latach ubiegłych są dodatkiem paszowym uznanym oficjalnie w Katalogu Dodatków Paszowych Unii Europejskiej.

W roku 2017 Spółka z powodzeniem wprowadziła na rynek suplementy diety ludzkiej – gamę produktów opartych o estry etylowe mieszanek kwasów tłuszczowych Omega 3/6/9. Segment ten zarówno w poprzednim roku jak i w pierwszym półroczu 2018 roku stał się największym pod względem przychodów. SKOTAN produkuje je pod marką własną „Estrovita”, jak i na zlecenie klientów. W ramach linii suplementów diety ESTROVITA powstały cztery innowacyjne produkty: EstroVita, EstroVita Cardio, EstroVita Skin, EstroVita Kids.

Spółka dla nowych suplementów diety uruchomiła portal internetowy wraz ze sklepem on-line www.estrovita.pl. oraz rozpoczęła sprzedaż tych produktów również innymi kanałami dystrybucji, w tym poprzez apteki oraz na rynki międzynarodowe.

Rozwijając działalność handlową w obszarze produktów paszowych Spółka wprowadziła na rynek linię Yarrowia Canifelox - produkty dla psów i kotów. Powstała strona internetowa dedykowana dla tej linii. Funkcjonuje fanpage linii na Facebook’u oraz profil na Instagramie. Uruchomiono sklep on-line, który wzmacniany jest działaniami z wykorzystaniem social mediów.

Grupa przygotowuje także do wprowadzenia na rynek nowe produkty dla rolnictwa – biopreparaty do stabilizacji mikroflory, wspomagające naturalne mechanizmy obronne roślin sadowniczych i owoców.

Grupa przywiązuje dużą wagę do udoskonalania stosowanych technologii i obniżki kosztów produkcji. Zakład produkcji drożdży Yarrowia lipolytica w ramach niwelowania ryzyka związanego z kosztem zakupu surowców produkcyjnych, zwłaszcza w aspekcie cen gliceryny, która podlega notowaniom giełdowym, stale optymalizuje proces produkcyjny. Zmiana sytemu produkcji drożdży pozwoliła na zmniejszenie ilości dozowanych surowców oraz rezygnację z użycia niektórych substancji (np. wodorotlenek sodu) produkcyjnemu godzinową produktywność instalacji podniesiono o ok. 112% w stosunku do metody bazowej opracowanej w 2014 r.), co realnie wpływa na lepsze wykorzystanie wszystkich surowców oraz energii elektrycznej, pary i sprężonego powietrza, które wykorzystywane są do funkcjonowania urządzeń i armatury. Na podstawie wykonanego w 2016 roku audytu energetycznego Spółka dokonała modernizacji instalacji drożdżowej oraz zmiany sposobu zarządzania energią cieplną przez co znacząco obniżyła zużycie pary wysokoprężnej w zakładzie. Dodatkowo zakład wykorzystuje śluzę stanowiącą odpad w produkcji estrów etylowych kwasów tłuszczowych Omega-3,6,9 (czyli drugiej kluczowej instalacji Spółki). Stale wzrastająca ilość produkowanych estrów oraz duże możliwości adaptacyjne do przetwarzania surowca na biomasę drożdżową pozwalają na zwiększenie ich udziału w produkcji drożdży, co skutkuje zmniejszeniem ilości zakupywanej gliceryny

oraz łagodzi skutki wzrostu cen gliceryny na rynku.

Działania Grupy pozwoliły na wzrost wartości sprzedaży towarów i usług o 42% do 1 337 tys. zł wobec 943 tys. zł w I półroczu 2017. Jednocześnie istotnie spadły koszty operacyjne Grupy w wyniku czego strata na działalności operacyjnej w porównywanych okresach zmalała z 2 097 tys. zł w I półroczu 2017 roku do 1 794 tys. zł w I półroczu 2018.

Jednakże, Zarząd Spółki mając na względzie interes Akcjonariuszy, stoi na stanowisku, iż w celu wyeliminowania wskazanych ryzyk, niezbędne jest podjęcie decyzji o dokapitalizowaniu Spółki poprzez nową emisję akcji i/lub obligacji zamiennych na akcje. W związku z powyższym na kolejnym Walnym Zgromadzeniu Zarząd ponownie przedstawi Akcjonariuszom projekt uchwały o podwyższeniu kapitału i emisji nowych akcji i/lub emisję obligacji zamiennych na akcje Spółki w celu pozyskania środków na kontynuację działalności Grupy Kapitałowej i realizację fazy komercjalizacji poszczególnych projektów.

c) opinia Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza SKOTAN S.A. uważa, że identyfikowana przez Zarząd Emitenta konieczność dokapitalizowania Spółki poprzez nową emisję akcji i/lub obligacji zamiennych na akcje jest przedwczesna i nie podziela takiego stanowiska szczególnie wobec stanowiska Akcjonariuszy wyrażonego na ostatnim Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Emitenta. Zaleca zamiast tego zintensyfikowanie działań dotyczących sprzedaży aktywów niepracujących oraz sprzedaży wyników badań niektórych projektów Spółki na rzecz podmiotów trzecich.

Rada Nadzorcza SKOTAN S.A. akceptuje podjęte przez Zarząd działania restrukturyzacyjne i handlowe, które doprowadziły do istotnej redukcji kosztów operacyjnych Spółki oraz do zwiększenia wolumenu i wartości sprzedaży produktów i usług jak również skuteczne przedłużenie terminów spłaty obligacji, co redukuje zagrożenie utraty płynności. Zaleca jednak dalszą intensyfikację działań sprzedażowych i marketingowych w celu szybkiego uzyskania nadwyżki bieżących przychodów nad kosztami operacyjnymi.